

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1378/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-185/23-E

Název	Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Chrudim
Sídlo	čp. 57, 538 21 Lukavice
E-mail	seherova@skolalukavice.cz
IČO	71 009 957
Identifikátor	650 057 597
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavla Seherová
Zřizovatel	obec Lukavice
Místo inspekční činnosti	Lukavice 57 Lukavice 127
Inspekční činnost na místě	2. až 5. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Chrudim (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

Vzdělávání v mateřské škole probíhá ve dvou částečně věkově smíšených třídách, kde bylo v době inspekční činnosti zapsáno 49 dětí, z nichž 12 bylo v posledním ročníku před nástupem do základní školy, tři s odkladem povinné školní docházky a sedm mladších tří let. Dále jsou zde vzdělávány dvě děti s odlišným mateřským jazykem a dvě se speciálními vzdělávacími potřebami.

V základní škole se vzdělávalo ve třech třídách celkem 38 žáků, což je oproti roku 2018 mírný pokles. Kapacita je využita z necelých 60 %. Školská poradenská zařízení doporučila podpurná opatření třem žákům.

Zájmové vzdělávání je organizováno v jednom oddělení školní družiny, v němž bylo aktuálně zapsáno 28 žáků. Nejvyšší možný počet přihlášených byl navýšen na 30 žáků k 1. 9. 2018. Školní jídelna a školní jídelna-výdejna zajišťují stravování pro děti, žáky i zaměstnance školy v obou místech poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení školy, k 1. 8. 2021 byla jmenována nová ředitelka. Její prioritou po převzetí funkce bylo urovnat vztahy uvnitř subjektu a nastartovat vzájemnou spolupráci, což se víceméně podařilo. Nyní mezi všemi zaměstnanci panují vstřícné vztahy podporující pozitivní atmosféru vzdělávacího procesu. Totéž platí o spolupráci v rámci jednotlivých pracovišť, napříč jimi je spíše ojedinělá a probíhá hlavně na neformální úrovni. Odborné diskuze a vzájemné předávání informací a zkušeností, které by vedly k propojení vzdělávání v mateřské a základní škole, zatím nejsou uskutečňovány. Příležitostí ke zlepšení je například společné pořádání pedagogických rad, kde bude vedle organizačních a provozních otázek řešena i problematika pedagogického procesu.

Při přenastavování řídicích procesů ředitelka povinnosti spojené s organizací, provozem i vzdělávacím procesem v mateřské škole delegovala na zástupkyni pro předškolní vzdělávání. Ostatní činnosti (výchovné poradenství, primární prevence a další) ponechala ve své gesci, ačkoliv by spíše vzhledem k menším zkušenostem s řízením školy potřebovala větší časový prostor pro koncepční práci, strategické plánování, administrativní záležitosti. Rozvojové záměry i většina základních interních směrnic zatím neprošly aktualizací, přestože některé nebyly v souladu s právními předpisy. Pro orientaci ředitelky ve vedoucí funkci by bylo přínosem absolvování vzdělávacích aktivit zaměřených na prohlubování právních znalostí a manažerských dovedností. Ke zjištění názorů a podnětů zákonných zástupců ke školním záležitostem bylo využito dotazníkové šetření. Na základě získaných informací vedení školy promýšlí a realizuje příslušná opatření.

V oblasti personálního zajištění vzdělávání došlo od minulé inspekce v obou kolektivech pouze k malé obměně, pedagogický sbor je stabilizovaný, složený zejména ze zkušených, kvalifikovaných osob. Další vzdělávání vedení školy podporuje, výběr témat se řídí hlavně zájmem pedagogů. Učitelky mateřské školy v posledním období preferovaly akce zaměřené na současné trendy předškolního vzdělávání (včetně hospitací v jiných školách), pozitivem je, že se získané poznatky projevily v kvalitě jejich práce. K úrovni realizované výuky poskytuje vedení školy pedagogům zpětnou vazbu několikrát v průběhu školního roku. Každodenní úzký osobní kontakt na jednotlivých pracovištích je přínosný pro vzájemné sdílení informací o vzdělávání, vyzkoušených metodách a formách práce, vhodných pomůckách či nástrojích výuky.

Prostorové podmínky školy jsou dostačující. Schází pouze tělocvična, která je nahrazována užíváním obecních sportovišť. Pro pohybové aktivity školní družiny je u základní školy k dispozici menší hřiště pro míčové hry. V mateřské škole nově slouží k rozmanitým činnostem venkovní učebna, zahrada byla osázena stromky a jedlými rostlinami. Vnitřní prostředí obou školních budov je čisté, vyzdobené, v určitých místech však působí neuspořádaně, zastarale a vhodná by byla jeho revitalizace (herna školní družiny, sociální zařízení v mateřské škole). Vybavení se postupně zlepšuje, pozornost je věnována obměně hraček, učebních pomůcek i prostředků IT, což má pozitivní dopad na efektivitu výuky. V rámci projektu Národní plán obnovy byly například zakoupeny notebooky pro prevenci digitální propasti a robotické pomůcky pro rozvoj inforatického myšlení dětí i žáků.

Vedení školy klade důraz na vytváření pozitivních vztahů mezi všemi účastníky vzdělávání, které jsou založeny na vzájemné pomoci a respektu. Tematiku prevence rizikového chování, bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků pedagogové přirozeně začleňují do vzdělávacího procesu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v mateřské škole podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Naše školka“ probíhalo v přátelské atmosféře, ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevovala vzájemná důvěra, zdvořilost a pomoc. Velmi pozitivně ovlivnilo prostředí, vzdělávací proces i spolupráci s rodiči dětí mateřské školy její aktivní zapojení do mezinárodního vzdělávacího programu Ekoškola.

Cíle vzdělávání byly stanoveny, provázány se vzdělávací nabídkou a realizovány formou integrované výuky. Často byly zařazovány nové metody a formy práce podporující volbu a aktivní účast dítěte. Třídy v mateřské škole jsou nově rozčleněny do tematických herních koutků, které stimulují děti ke hře i rozmanitým aktivitám. Ve velké míře byla podporována samostatnost a sebeobsluha dětí, a to také během stravování. Řízené činnosti probíhaly převážně skupinově a individuálně se samostatným výběrem z více činností. Děti při nich získávaly poznatky z různých oblastí, zařazovány byly experimenty, objevování, podporována tvořivost, náležitě bylo využíváno souvislostí s reálným životem. Nedílnou součástí vzdělávacího procesu je vytvoření základů environmentálního povědomí dětí. Významně byly rozvíjeny poznatky o přírodě a přírodních jevech, vzdělávací činnosti jsou vhodně realizovány také venku na školní zahradě. Při odpoledním odpočinku děti relaxovaly podle svých potřeb. Pro děti, které neusnuly, byla připravena různorodá nabídka zacílená na rozvoj jednotlivých dílčích kompetencí.

V průběhu dne byla zařazována skupinová logopedická prevence. V předchozím období byla realizována i individuální logopedická náprava, a to klinickou logopedkou, která do školy pravidelně dojížděla. S ohledem na malý zájem rodičů však svoji činnost ukončila. Náležitá péče je věnována dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou přirozeným způsobem včleňovány a zapojovány do kolektivu. K tomu přispívá i účelná spolupráce vyučujících s asistentkou pedagoga.

Vzdělávací proces v základní škole je realizován na základě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Naše škola“. Stanovený učební plán byl naplňován. Výuka probíhá samostatně pro 1. ročník, ostatní jsou spojené po dvou (druhý se třetím a čtvrtý s pátým). Vyučování doplňují různé mimoškolní akce (kulturní představení, výlety atd.), jež žákům představují probíraná témata v kontextu reálného světa. Velmi přínosný je pro žáky školní projekt „Čte celá škola“, který podporuje jejich pozitivní vztah ke knihám a čtenářství, podílí se na rozvoji čtenářské gramotnosti.

Hospitované hodiny byly učiteli dobře promyšlené, s důrazem na rozvoj vědomostí a dovedností a v menší míře i postojů. Stejně jako při minulé inspekci pedagogové kombinovali frontální výuku se samostatnou prací žáků, jen výjimečně a okrajově zařazená činnost ve dvojicích, resp. ve skupinách, napomáhala rozvoji vzájemné spolupráce. Kvalitu vzdělávacího procesu zvyšovalo občasné zadávání problémových úloh a činnostních aktivit, v nejvyšších ročnících byla velmi dobře posilována digitální kompetence. Po většinu hodin žáci pracovali se zájmem, k další činnosti je motivovaly mezipředmětové vazby a propojení s reálnými situacemi běžného života. Využití názorných didaktických pomůcek nebylo časté, spíše se objevovaly doplňující materiály (pracovní listy, kartičky apod.), pokud byly zařazeny digitální technologie, vhodně sloužily k přímé práci žáků. Méně času však bylo věnováno aktivitám s informacemi, žáci byli jen ojedinele vedeni k jejich vyhledávání, analyzování, zobecňování. Tempo výuky bylo přiměřené, v jejím průběhu pedagogové ověřovali, zda žáci probíranému učivu rozumí, upevňování získaných poznatků poskytli patřičný čas. Zpětná vazba v průběhu vyučovacího procesu měla zčásti formativní charakter, někdy byly výsledky práce žáků hodnoceny jen krátkými výroky o jejich správnosti. Diferenciace úkolů podle možností a schopností žáků jednotlivých ročníků nebyla zařazována, jedná se o příležitost ke zlepšení do budoucna. Výuka jednoho z žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla na základě akutní situace obsahově i organizačně individualizovaná, probíhala za podpory asistentky pedagoga, při vedení učitelkou. V rámci sledovaných hodin byli žáci ve 4. a 5. ročníku vedeni k účelné sebereflexi, jinde zůstalo hodnocení na učitelích, případně zcela chybělo. Vzdělávací proces se vyznačoval zpravidla příjemnou pracovní atmosférou, kterou občas narušily zatím neupevněné školní návyky části žáků (zbytečné mluvení).

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje podle „Školního vzdělávacího programu pro školní družinu“, který volně navazuje na obsah základního vzdělávání. Činnost respektuje čas pro relaxaci žáků po vyučování, velký důraz je kladen na pohybové aktivity, ale i četbu a tvoření. Příležitostné akce jsou účelně provázány se školními. Komunikace mezi vychovatelkou a žáky, i mezi žáky samotnými, byla partnerská, respektující, rozvíjela prosociální vztahy, pro zájmové vzdělávání vytvářela vstřícnou atmosféru.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V předškolním vzdělávání se podpora celkového rozvoje osobnosti dětí systematicky orientuje na dosahování a zdokonalování klíčových kompetencí potřebných pro tento věk. Učitelky získávají informace o výsledcích vzdělávání jednotlivých dětí a o jejich pokrocích na základě jejich projevů. Výsledky jsou dvakrát ročně zaznamenávány, součástí je i kresba postavy. Konkrétní pedagogické záměry však nejsou stanovovány a následně neprobíhá jejich vyhodnocování. Informace jsou pouze dílčím způsobem cíleně využívány k plánování a přípravě individuálně zaměřených vzdělávacích aktivit. Učitelky vychází hlavně z vlastní znalosti dětí a využívají ji k intuitivnímu uplatnění vhodného přístupu v aktuálním pedagogickém působení.

Přestože inspekční činnost probíhala v období adaptace nově přijatých dětí, bylo evidentní, že se orientují v novém prostředí a jsou vedeny k dodržování stanovených pravidel. Ve styku s dospělými i s dětmi byly používány základní zásady společenského chování (pozdravit, poděkovat, poprosit), vzájemná komunikace byla přirozená, přiměřená věku. Děti se projevovaly bezprostředně, přátelsky, do nabízených činností se zapojovaly se zájmem, realizovaná nabídka byla smysluplná a pro ně srozumitelná. Používané metody a formy práce zohledňovaly mentalitu předškolních dětí, ve velké míře bylo využíváno prožitkové učení a praktické činnosti. Velmi samostatné byly děti při sebeobslužných

činnostech a při stravování. Ačkoli je realizována skupinová logopedická prevence, má většina i starších dětí problém se správnou výslovností. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami byly včleněny do kolektivu, zapojovaly se do společných aktivit, všemi dětmi byly přirozeně akceptovány.

Úroveň výsledků vzdělávání v základní škole je zřejmá z průběžného monitorování žákovských vědomostí a dovedností. Informace o naplňování očekávaných výstupů učitelé zaznamenávají formou klasifikace. Cílené sledování učebního pokroku žáků zatím nastavené není, což je příležitostí ke zlepšení v příštím období. Pozitivem je směřování nejstarších žáků k dovednostem reflexe, sebereflexe a sebehodnocení v kontextu měsíce i celého pololetí.

Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytuje externí testování. Výkony žáků jsou pokaždé lepší než je republikový průměr, což potvrzuje i úspěšnost při přijímacích testech na víceletá gymnázia. Z pohledu celkového prospěchu na vysvědčení na konci školního roku 2022/2023 prospěli všichni žáci s vyznamenáním. Pozitivní výsledky souvisí s malou velikostí školy, kde učitelé mají čas věnovat se jednotlivcům, a to i necíleně. Navíc je žákům s rizikem školního neúspěchu nabízeno doučování, možnost opravit si známku přezkoušením apod.

Pozitivní bilance hodnocení chování (žádný snížený stupeň) dokládá úspěšnou snahu školy vést žáky k osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot. Četnost projevů rizikového chování je nízká, řeší se již náznaky, jsou přijímána konkrétní opatření, a to zpravidla v součinnosti se zákonnými zástupci. V posledních týdnech bylo ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, oddělením sociálně právní ochrany dětí a mnoha dalšími odborníky pro danou problematiku intenzivně řešeno nepřiměřené chování v kolektivu třídy.

Důležitou součástí života školy je také její prezentace na veřejnosti, připravovány jsou akce, které obohacují místní kulturní dění (výstava výtvarných prací apod.) a vytvářejí pocit sounáležitosti se školou i obcí. Významná je spolupráce s rodiči dětí a žáků, pozornost je věnována partnerské komunikaci s nimi a jejich zapojení do školního života.

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekční činnosti došlo ke změně na místě ředitelky školy a její zástupkyně
- mírně byla navýšena kapacita školní družiny
- v základní škole byla obměněna počítačová a interaktivní technika
- v mateřské škole jsou nyní uplatňovány nové metody a formy práce, vzdělávací nabídka je založena na vlastní aktivitě a zájmu dětí, což má pozitivní vliv na průběh vzdělávání

Silné stránky

Mateřská škola

- vzájemné vztahy mezi všemi zaměstnanci mateřské školy, které podporují přátelskou atmosféru vzdělávacího procesu (3.2)
- zájem pedagogů mateřské školy o současné trendy předškolního vzdělávání a jejich aplikace při vzdělávání (3.3)

- aktivní zapojení do programu Ekoškola - ve zvýšené míře zařazování aktivit podporujících experimentování, objevování a propojenost učení s reálnými situacemi každodenního života (4.2)

Základní škola

- pozitivní vztahy mezi všemi zaměstnanci základní školy podporují příjemnou atmosféru vzdělávacího procesu (3.2)
- podpora čtenářství a rozvoje čtenářské gramotnosti prostřednictvím dlouhodobého školního projektu (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Mateřská škola

- méně efektivní spolupráce se zákonnými zástupci dětí v oblasti logopedické prevence (1.3)
- vzdělávací nabídka není cíleně diferencovaná podle individuálních potřeb jednotlivých dětí (4.3)
- pedagogická diagnostika dětí je vedena spíše formálně, nejsou stanoveny konkrétní pedagogické záměry s následným vyhodnocováním (5.3)

Základní škola

- vzdělávací aktivity ředitelky školy dostatečně nepokrývají oblast manažerských dovedností a právních znalostí (2.5)
- méně času bylo věnováno aktivitám s informacemi, žáci byli jen ojediněle vedeni k jejich vyhledávání, analyzování, zobecňování (4.2)

Školní družina

- vnitřní řád neobsahuje náležitosti dané právním předpisem (1.3)
- prostředí školní družiny působí neuspořádaně, zastarale (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- doplnit pedagogickou diagnostiku dětí v mateřské škole o průběžné záznamy a konkrétní pedagogické záměry, které budou následně vyhodnocovány
- získané informace pedagogické diagnostiky využívat k cílené individualizaci vzdělávání i ke komunikaci s rodiči dětí
- zvýšit vzájemnou komunikaci pedagogů napříč školou a realizovat spolupracující činnosti, které by podpořily provázanost předškolního a základního vzdělávání
- aktualizovat koncepci rozvoje školy, konkretizovat podmínky a kroky (nástroje) vedoucí k jejímu naplnění
- plánovat ve spolupráci s pedagogy jejich další profesní rozvoj, vést je k vlastnímu hodnocení své práce

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 2. 10. 2023
2. Udělení výjimky z nejvyššího počtu dětí pro školní rok 2023/2024
3. Udělení výjimky z nejnižšího počtu žáků pro školní rok 2023/2024
4. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Naše školka“, platný od 1. 9. 2022
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Naše škola“, platný od 1. 9. 2022
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platný ve školním roce 2023/2024
7. Školní matrika mateřské školy, základní školy – školní rok 2023/2024
8. Školní řád mateřské školy platný od 1. 9. 2021
9. Školní řád základní školy platný od 19. 11. 2020
10. Vnitřní řád školní družiny platný od 3. 9. 2018
11. Rozvrhy hodin tříd - školní rok 2023/2024
12. Rozpis přímé pedagogické činnosti v mateřské škole - školní rok 2023/2024
13. Třídní knihy mateřské školy, základní školy - školní rok 2023/2024
14. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání (diagnostické záznamy) - školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (výběr)
15. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2022/2023
16. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2022/2023 a 2023/2024
17. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2023/2024
18. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků - školní rok 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo

školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Milena Pokorná, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

1. 11. 2023